

OLÈRDOLA

Temple parroquial de Sant Jaume de Moja

Plaça de l'església

08734 Moja

Arxiprestat : Vilafranca del Penedès

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Localització

El terme municipal d'Olèrdola té les principals poblacions a Moja (a 2 km de Vilafranca del Penedès, Alt Penedès) i a Sant Miquel d'Olèrdola (a uns 11 km). L'envolten uns petits nuclis de població, com Ferran o Viladellops.

El seu principal atractiu és la ciutat ibera, romana i medieval d'Olèrdola, un important jaciment arqueològic situat sobre una elevació de terreny a uns 3 km de Sant Miquel d'Olèrdola.

Datació

[1876]. L'any 1851 el titular passa a ser St. Jaume.

Estil arquitectònic

Eclecticisme medievalista.

Arquitecte. Mestre d'Obres

Jeroni Granell i Mundet¹

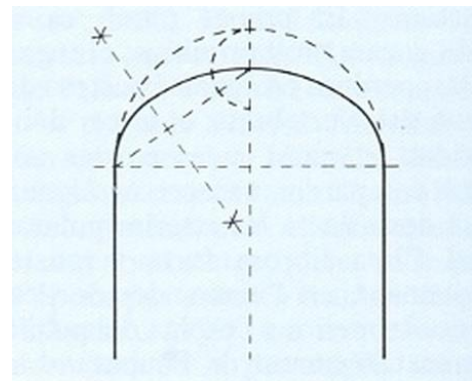
Descripció

Església neoromànica (21 m, llargada; 7,80 m, amplada; 13,39 m, alçada) de planta d'una sola nau de tres trams. La nau central té coberta amb voltes bufades² damunt d'arcs torals de mig punt. Les tres naus estan separades per arcs formers que descansen en dues columnes per banda amb capitells d'inspiració bizantina. Està capçada per un absis semicircular prolongat un tram.

Exterior

L'edifici està ornat amb arcs cecs de punt rodó³ al dessor de la cornisa i amb àmplies bandes verticals. Els murs són en la seva part baixa, de carreus de pedra blanca i els de la part superior són de maçoneria amb carreus a cantoneres. El frontis està coronat per una cornisa regular decorada amb denticles⁴, un fris d'arcuacions cegues i una creu de pedra al cim.

La coberta té un enrajolat de peces ataronjades. El cor descansa en un arc carpanell⁵ al damunt de l'atri.

Arc carpanell

A banda i banda de l'edifici s'aixequen dues torres un mica endarrerides, la de l'esquerra inacabada i la de la dreta és el campanar. La porta, rectangular, és al fons d'una portalada neoromànica formada per tres arquivoltes de mig punt que emmarquen un timpà nu. Per sobre de la porta, una rosassa motllurada deixa passar la llum a l'interior de l'edifici.

¹ Granell i Mundet, Jeroni (Barcelona, 1834-1889). Mestre d'obres, artesà i decorador. Entre les seves obres destaca la Biblioteca Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú (1882-1884), el Col·legi Samà, també a Vilanova i la Geltrú (1879) i l'Església de la Concepció de Barcelona (1871) entre d'altres.

² Volta bufada: Volta que resulta de tallar una cúpula per mitjà de quatre plans verticals o més, sempre en nombre parell i depenent de la planta de l'estructura de suport de la volta.

³ Arc de mig punt: Arc que dibuixa mitja circumferència amb un únic centre, per la qual cosa l'alçada és la meitat exacta de la llum (amplada). La seva projecció lineal a l'espai genera la volta de canó. És l'arc utilitzat en l'arquitectura romana i l'art romànic.

⁴ Denticle o dentell: Element decoratiu consistent en paral·lelepípedes col·locats sota la cornisa d'un entaulament clàssic. Dins: Diccionari de les arts: arquitectura, escultura i pintura. TERMCAT. <https://www.termcat.cat/>

⁵ Arc Carpanell: Arc format per un nombre senar de segments de circumferència tangents entre ells, els quals tots junts valen 180°

Interior

Adossat al mur i sobre dues mènsules hi ha un sarcòfag amb coberta a dos vessants ornamentat amb arcuacions ogival. I als peus de la capella del Santíssim, una petita pica baptismal troncocònica de pedra polida d'un sol bloc.

La capella de Santíssim és una petita església romànica, Sant Esteve de Moja, i data dels segles XI-XII. Comunica amb l'església de Sant Jaume a través d'una porta lateral, encara que té entrada pròpia. És d'una sola nau amb volta de canó i un absis semicircular amb arcuacions i bandes llombardes. La fàbrica és de carreus regulars i polits que van des del sòcol fins al fris, de dues arcuacions cegues per plafons, amb un total de deu. Cal destacar una mènsula que mostra el relleu d'un cap humà però que no està ben conservat. La porta d'entrada té un arc de mig punt sostingut sobre dos pilars que emmarquen la porta a banda i banda. Al bell mig de la façana una finestra permet l'entrada de llum⁶.

Aquesta petita església es restaurà a finals del segle XIX.

Campanar

El campanar, de planta quadrada (3,40 x 3,40 m) i alçada de 29,15 m, està decorat amb frisos d'arcs cecs al capdamunt del primer cos, coronat amb una motllura. El sòcol és de pedra d'1,30 m d'alçada i 0,10 de gruix.

El segon cos té un perímetre un pèl més reduït que el primer i s'obra a l'exterior mitjançant quatre finestres d'arc de mig punt, una a cada cara. Disposa d'una motllura a l'arrencada dels arcs i d'un rellotge a la cara frontal. Guarda dues campanes del 1940, la Macària i la Santiago Joana. Al damunt, uns arquets cecs damunt de mènsules serveixen de suport a la cornisa. Tot queda cobert per una cúpula apuntada, enrajolada de peces grogues i blanques.

Història

Sant Jaume de Moja és una parròquia del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, a l'Alt Penedès, dins del terme municipal d'Olèrdola.

Originàriament, l'església del lloc de Moja es trobava sota l'advocació de Sant Cugat, i es documenta des del 1098, any que fou concedida pel papa Urbà II al monestir de Sant Cugat del Vallès⁷.

---

⁶ Vegeu la Capella de Sant Esteve de Moja.

⁷ Notes de Mn. Mas.

Any 1098.

Urba II confirma a Sant Cugat l'església de Sant Cugat de Moia.

Cart. St. Cugat, n. 7.

Tanmateix, l'any 981 apareix esmentat el terme Moja en una venda⁸.

L'any 1120 Calixte II confirma a Sant Cugat l'església de Sant Cugat de Moia⁹, i l'any 1153 hi ha documentat la fundació d'un establiment que indica el propòsit de continuar en el lloc¹⁰.

Pintures de l'interior

Segons els especialistes les pintures de l'Església de Sant Jaume de Moja representen un exemple del que s'anomena Figuratisme realista. Són obra d'A. Ferran.

Les parets de l'absis estan decorades amb pintura policromada, disposada en tres panells:

Sant Jordi, vestit de cavaller, matant el drac i amb la princesa en un segon terme.

Sant Cugat, vestit de romà davant d'una ciutat amb les muntanyes de Montserrat al fons.

Sant Jaume, vestit de pelegrí davant d'un port amb un gran vaixell.

A les voltes de l'absis hi ha l'escena del Pantocràtor voltat dels quatre Evangelistes, amb els seus respectius símbols, i àngels, agenollats i volant.

Visites pastorals

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe

---

⁸ Notes de Mn. Mas.

Any 981, 13 (27 de Lotari)

Venda de terra i vinya situada al Comtat de Barcelona als termes d'Olerdula, Moja (Moia) i de Sta. Eulària, al lloch que nomenen Ruvira, feta per Banxi, Arcemir i Juliana de Guislamanno per 30 sous, la qual los hi pervingué de Gontaldi, difunt.

Arx. Cat. Lib. Iv Antiq. F. 116, doc. 289.

⁹Cart. St. Cugat, n. 8

¹⁰ Notes de Mn. Mas.

Any 1153, octubre, 23, (17 de Lluís Jove).

Establiment del Mas Olzina, situat al comtat de Barcelona, terme del Castell d'Olerdula, parròquia de St. Cugat de Moja (Moga) al lloc dit Olzina, fet per Pere de Ribes, canonge de l'Església de Barcelona, amb consentiment i voluntat del senyor Guillem, bisbe, i del convent de canonges, a Pere Bertran, Maria, sa muller, descendència i posteritat, a cens del quart de fruits de pa i del vi, pagador al establiment, i després de son òbit a la Canonja.

Arx. Cat. Lib. IV Antiq. F. 114, doc 291.

titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Jaume de Moja d'Olèrdola va ser el 6 de febrer del 2011.

Rectorologi

[...]

1865 – 1876	Camil Titó
1876 – 1878	Jacint Casas
1878	Lluís Canterell

[...]

1939 – 1942	Andreu Puigoueta i Serrallach	Administrador
1942 – 1948	Pere Montserrat Junqosas	Administrador
1948 – 1957	Josep Gili Doria	Administrador
1957 – 1960	Joan Soler Joan	Rector
1960 – 1972	Francesc Ximenes Escorihuela	Rector
1972 – 1982	Joan Esteve Fernández	Rector
1982	Josep Puig Font	Rector

Bibliografia

Martí i Bonet, Josep, *Speculum Novum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis*, V. III. Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. [Barcelona : Arxiu Diocesà de Barcelona], 2007.

Mas, Josep. *Notes històriques del Bisbat de Barcelona (Barcelona 1906-1921)* [Barcelona] Establiment tipogràfic de J. Vives, 1921. 13 volums.

Recursos electrònics

Parròquia de Sant Jaume de Moja (Olèrdola). Dins: <http://campaners.com>

Diccionari de les arts: arquitectura, escultura i pintura. TERMCAT. <https://www.termcat.cat/>